

INSTRUMENT (KLAVIR)

UČNI NAČRT Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

IME PREDMETA: instrument (klavir)

Izobraževalni program umetniške gimnazije - plesna smer; modul A: balet:
obvezni predmet (70 ur)

PRIPRAVILA PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA V SESTAVI:

mag. Matjaž Balažic, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; Renata Bauer, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; dr. Tina Bohak Adam, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; dr. Inge Breznik, Zavod RS za šolstvo; Pia Brodnik, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; Polonca Češarek Puklavac, Zavod RS za šolstvo; Ambrož Čopi, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Barbara De Costa, Šolski center Velenje, Glasbena šola Fran Korun Koželjski Velenje; Tatjana Dvoršak, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; mag. Nina Frank, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Danilo Kostevšek, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; Primož Kranjc, Šolski center Velenje, Glasbena šola Fran Korun Koželjski Velenje; Egon Mihajlovič, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; dr. Ilonka Pucihar, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; Tomaž Sevšek Šramel, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Tatjana Vasle, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Borut Zagoranski, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; Suzana Zorko, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; mag. Damjana Zupan, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola

JEZIKOVNI PREGLED: Nina Žitko Pucer

OBLIKOVANJE: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

IZDALA: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo

ZA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE: dr. Vinko Logaj

ZA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

SPLETNA IZDAJA

DOSTOPNO NA POVEZAVI:

https://eportal.mss.edus.si/msswww/datoteke/ucni_nacrti/2026/un-dp-instrument-klavir_um_pl_a.pdf

Katalogni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI](#)-ID [260956675](#)

ISBN 978-961-03-1303-8 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje je na svoji 247. seji, dne 16. 10. 2025, določil učni načrt instrument (klavir) za izobraževalni program umetniške gimnazije - plesna smer, modul A - balet.

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje se je na svoji 247. seji, dne 16. 10. 2025, seznanil z didaktičnimi priporočili k učnemu načrtu instrument (klavir) za izobraževalni program umetniške gimnazije - plesna smer, modul A - balet.

PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIALNO – DELJENJE POD ENAKIMI POGOJI

Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

KAKO SE ZNAJTI?

TIPIČNE STRANI

V dokumentu je za dijakinje in dijake, učiteljice in učitelje ipd. uporabljena moška slovnična oblika, ki velja enakovredno za oba spola.

Tema sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti, povezanih s cilji oz. skupinami ciljev: teme so predmetno specifične in lahko vključujejo vsebinske sklope in dejavnosti ter razvijajo veščine, zmožnosti in koncepte, ki naj bi jih dijaki izgrajevali in razvijali v procesu učenja.

Vrsta teme:
Obvezno
Izbirno
Maturitetno

Opis teme zajema ključne poudarke oz. koncepte kot okvir skupinam ciljev.

Dodatna pojasnila za temo lahko vsebujejo razlago o zasnovi teme, usmeritve in/ali navodila, ki se nanašajo na vsebino, vrsto teme, členitev teme, poimenovanje, trajanje, dejavnosti, izvedbo aktivnosti, učne pripomočke ... oz. karkoli, kar je pomembno za to temo.

IME TEME

OBVEZNO

OPIS TEME

Em fugiaspiduci sitet ut etur, in conest dipsum eosa nonsequam volorum, ommolor aut desequi duciist estrunda volorest, sandeni maximin uscillab il magnam quiam quo con explacc ullaccum alisi quidell igendam, in repta dolupta volor sam, ut hilit laut faccumqui omnim ut doluptur, quam consequ atibus dolo dignate mporehent qui tem nonseque por aliquisimust que volestrum esed quibusdae milla conserf ernate dentiat.

Ma vellaut quatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaiozem fugiandantis et fugitisque maion ped quo odi beatur, sequi illisqui ipidel escim reprat.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Ullatur sequo qui ut vellenderio. Re exceseq uiatur aturem eos millandio totaquis alibus iume voluptatia quis aut quamust iosant prestius, ut ommodigendis doluptaes dersped moluptae. Harum a volupta tiatur, ne veles quia voluptatia similic tatesequam, seque ventio. Hendis erum quissequo quist que con nulparum ut quuntemos et repro quod ma nimusa sae vellaut eum ulpari valent voluptu rempor a de omnimax impellu ptataecusa ducipsae aut evelles temolup tincil imporia simped et endes eum et molum que laborerat voluptiurem nempori bustio explabo rionsenet evenimin nis ex eum voluptam consed que volupid eliquibus, tetusda ntusam ellis ut archill uptiore rundiae nimusdam vel enit, optibea quiaspelitem lam alit re, omnis ab il mo dolupti commihi tionsequiam eicia dolo intur accusci musdaecatet faccatur? Sinctet latiam facescipsa

Ceria pa iumquam, exernam quaspis dit equasit, omnis quis aut apitassum coribusda invenih icatia qui aperorum qui ut re perumquaeepd quame moditatum ipient veligna tessint iaessum, optamus, testi sediasped moluptatem aperiam aut quodips usciate veribus.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma nimi, iusclisita dolorrym volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

Z oznako **SC** so označeni ključni cilji posameznih področij skupnih ciljev. Številčni zapis pri oznaki skupnih ciljev se navezuje na preglednico s skupnimi cilji.

27. 2. 2025 /// 15:45

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

Z oznako **O** so označeni obvezni cilji.

Z ležečim tiskom in oznako **I** so označeni izbirni cilji.

- O:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
I: *Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)
I: *Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagmam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solos dolorum, quidit ad qui dolorerun.*
O: Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak

S krepko označenim besedilom so izpostavljeni **minimalni standardi znanja**.

Z ležečim besedilom so označeni izbirni standardi oz. standardi znanja, ki izhajajo iz izbirnih ciljev.

Dodatne pisave in oznake pri standardih so opredeljene v obvezujočih navodilih za učitelja (npr. podčrtani, M, PTI itd.)

- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.
- Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
- Ut fuga. Nemperum fuga.**
- Ma vellaut quiatio rporore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
- Omnim ut doluptur, quam consequi.
- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.*
- Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.*
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
- Ut fuga. Nemperum fuga.*

TERMINI:

☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint
☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	

Pojmi, ki jih dijak mora poznati oz. razumeti (in/ali znati smiselno uporabljati), lahko pa so navedeni tudi priporočeni pojmi. Nabor (strokovnih) terminov zaokrožuje in dopolnjuje posamezno temo, predstavlja pa informacijo učitelju pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. Namenjen je navedbi terminologije, ki jo na področju določene teme v določenem obdobju izobraževalne vertikale usvojijo dijaki.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

Viri in literatura,
ki so vključeni v
posamezno temo.

NASLOV TEME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaboreet quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

NASLOV SKUPINE CILJEV

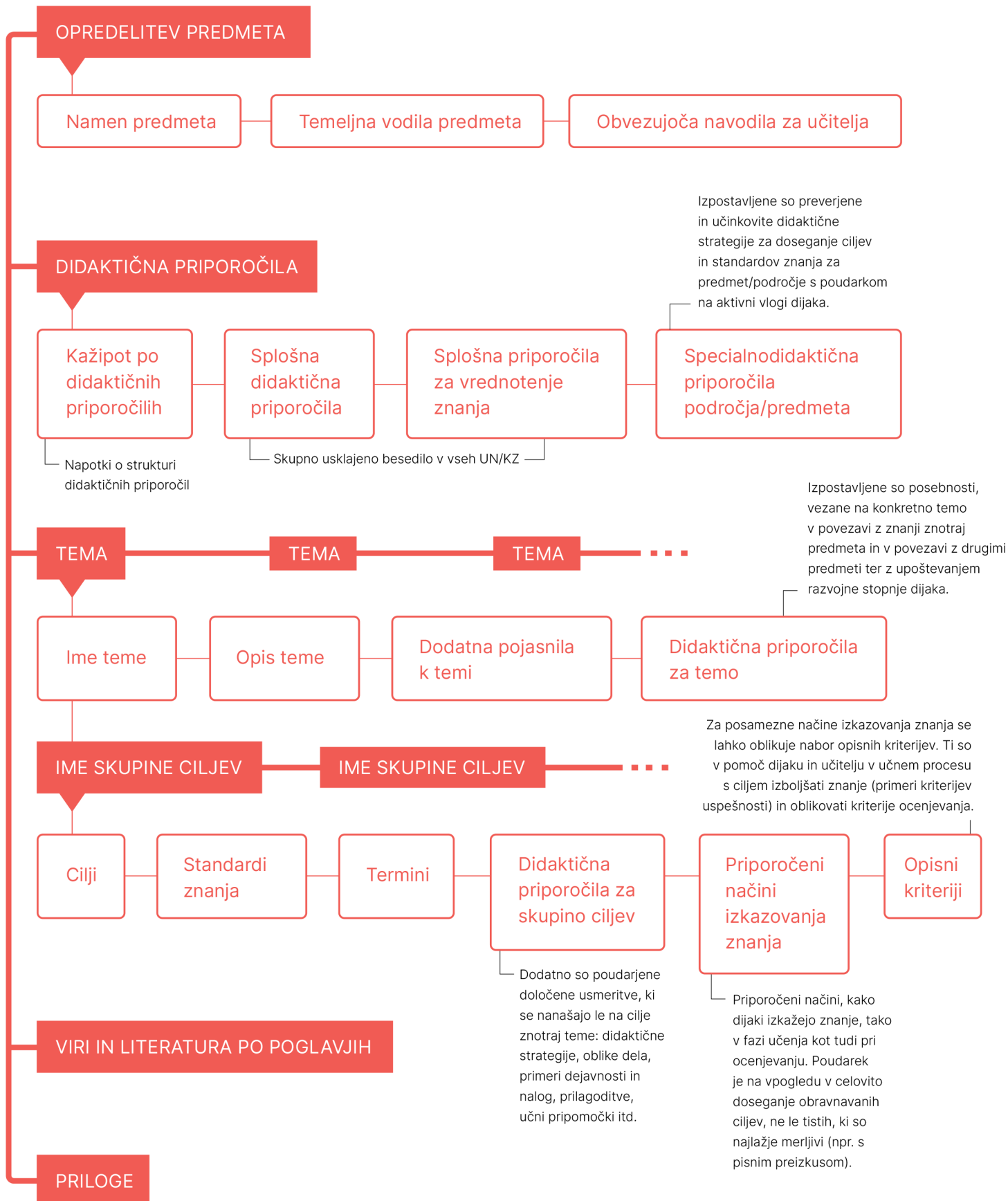
- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redaktion, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

Viri in literatura, ki so vključeni
v posamezno skupino ciljev.

Hiperpovezava
do zunanjega vira

KAKO SE ZNAJTI?

STRUKTURA UČNEGA NAČRTA Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

KAZALO

OPREDELITEV PREDMETA..... 9

Namen predmeta..... 9

Temeljna vodila predmeta 9

Obvezujoča navodila za učitelje 10

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA 11

Kažipot po didaktičnih priporočilih 11

Splošna didaktična priporočila 11

Splošna priporočila za vrednotenje znanja ... 13

Specialnodidaktična priporočila
področja/predmeta 14

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA..... 20

1. LETNIK..... 21

Tehnične in muzikalne prvine..... 21

Skladbe različnih obdobj in značajev 23

Skladbe a prima vista, harmonizacija, osnove
improvizacije 25

2. LETNIK..... 27

Tehnične in muzikalne prvine..... 27

Etude 29

Skladbe iz obdobja baroka, predklasicizma in
klasicizma 30

Skladbe a prima vista, harmonizacija, osnove
improvizacije 32

Skladbe iz obdobj od zgodnje romantike do
21. stoletja 34

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH.....36

1. letnik..... 36

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE 36

SKLADBE RAZLIČNIH OBDOBJ IN ZNAČAJEV
..... 36

SKLADBE A PRIMA VISTA, HARMONIZACIJA,
OSNOVE IMPROVIZACIJE 37

2. letnik..... 37

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE 37

ETUDE..... 38

SKLADBE IZ OBDOBJA BAROKA,
PREDKLASICIZMA IN KLASICIZMA 38

SKLADBE A PRIMA VISTA, HARMONIZACIJA,
OSNOVE IMPROVIZACIJE 38

SKLADBE IZ OBDOBJ OD ZGODNJE
ROMANTIKE DO 21. STOLETJA 39

PRILOGE 41

OPREDELITEV PREDMETA

NAMEN PREDMETA

Poslanstvo predmeta klavir za dijake baleta v programu Umetniška gimnazija – glasbena smer, modul A je razvijati človeški potencial na področju glasbene umetnosti in temelji na prepričanju, da sta glasba in umetnost odlično sredstvo za doseganje osebne rasti in družbene kohezije. Učni načrt je zastavljen široko. Učitelja usmerja pri izboru učnih strategij in k cilju usmerjenih učnih aktivnosti za razvoj dijakovih glasbenih sposobnosti (posluš, pozornost, glasbeni spomin), spretnosti (tehnika igranja na klavir) in znanj (glasbene prvine, glasbene oblike, izvajalska sredstva in sestavi, elementi interpretacije, glasbeni stili, žanri in zvrsti). Dijak odkriva, razvija in pogloblja svoje glasbene sposobnosti, znanje in veščine: spoznava, razume in uporablja strokovne glasbene izraze; usmerja in razvija osnovne pianistične spretnosti; spoznava izvajalsko prakso posameznih stilov in obdobj; raziskuje izrazne možnosti instrumenta; razvija občutek za pulz, ritem, tempo, fraziranje, dinamično, agogično in tonsko oblikovanje; spozna osnovne artikulacijske možnosti klavirske tehnike; uri se v branju; razume in uporablja zakonitosti glasbene teorije; spoznava svoje občutke, se navaja na estetsko in umetniško doživljanje ter razvija glasbeni okus; spoznava klavirsko literaturo in stilne značilnosti posameznih glasbenih obdobj; spoznava domačo glasbeno ustvarjalnost; razvija zavest o pomenu ohranjanja narodne identitete in evropske glasbene dediščine.

Znanje klavirja širi splošno razgledanost in podpira ritmične in muzikalne zaznave, ki jih dijak izraža v plesu.

TEMELJNA VODILA PREDMETA

Predmet temelji na ciljnem in procesnem udeležanju avtentičnih oblik učenja glasbe. Ponuja široko in temeljito izobrazbo, ki dijaku omogoča samostojno delo. Učitelj ob upoštevanju dijakove stopnje razvoja in njegovih interesov izbira glasbene vsebine: tehnične in muzikalne prvine, etude, baročne, predklasicistične in klasicistične skladbe, skladbe 19., 20. in 21. stoletja, skladbe slovenskih skladateljev, skladbe za branje *a prima vista*, vaje kadenc, harmonizacije melodij, transpozicije, improvizacije in lastne kompozicije. Izbor klavirske literature vključuje skladbe s poudarkom na ritmičnih vsebinah, plesnih oblikah, muzikalnosti, ustvarjalnosti in izraznosti. Namen izbora teh vsebin je povezovanje dijakovih plesnih in glasbenih nadarjenosti, sposobnosti, spretnosti in znanj. Učitelj posveča pozornost tudi fizičnemu in duševnemu zdravju, gojenju duha ustvarjalnosti in s tem celostnemu razvoju dijaka.

Tako učitelj kot dijak skrbita za kakovost učnega jezika in spoštljivo medsebojno komunicirata.

OBVEZUJOČA NAVODILA ZA UČITELJE

Pouk je celostno in ciljno zastavljen za vsakega posameznega dijaka. Temelji na sodobnih raziskavah, kulturnih vrednotah in učinkovitih strategijah. Učitelj pozna in spodbuja dijakove ambicije ter nadstandardne sposobnosti, zagotavlja kakovostno strokovno podporo ter mu s tem pomaga oblikovati in uresničevati kratko-, srednje- in dolgoročne cilje. Za učinkovito načrtovanje pouka učitelj sočutno in spodbudno spremlja dijakovo počutje, odzivanje in napredek. Ob pogovorih z dijakom, sodelovanju s starši, posvetu s strokovnimi sodelavci in z nabiranjem dodatnih strokovnih znanj upošteva dijakove predispozicije in okoliščine, ki zahtevajo prilagajanje pouka tako zaradi obremenitev pri pouku, nastopih in tekmovanjih, kot tudi zaradi dijakovega zdravstvenega stanja in psihofizičnega počutja. Učitelj nenehno ohranja spodbudno naravnost in usmerja k najvišji možni uresnitvi dijakovih potencialov. S pristopom, osredinjenim na dijaka, ta zavestno gradi svojo glasbeno identiteto.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

KAŽIPOT PO DIDAKTIČNIH PRIPOROČILIH

Razdelke *Kažipot po didaktičnih priporočilih*, *Splošna didaktična priporočila* in *Splošna priporočila za vrednotenje znanja* je pripravil Zavod RS za šolstvo.

Didaktična priporočila prinašajo učiteljem napotke za uresničevanje učnega načrta predmeta v pedagoškem procesu. Zastavljena so večplastno, na več ravneh (od splošnega h konkretnemu), ki se medsebojno prepletajo in dopolnjujejo.

- » Razdelka **Splošna didaktična priporočila** in **Splošna priporočila za vrednotenje znanja** vključujeta krovne usmeritve za načrtovanje, poučevanje in vrednotenje znanja, ki veljajo za vse predmete po celotni izobraževalni vertikali. Besedilo v teh dveh razdelkih je nastalo na podlagi *Usmeritev za pripravo didaktičnih priporočil k učnim načrtom za osnovne šole in srednje šole* (<https://aplikacijaun.zrssi.si/api/link/3ladrdr>) ter *Izhodišč za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji* (<https://aplikacijaun.zrssi.si/api/link/plw0909>) in je v vseh učnih načrtih enako.
- » Razdelek **Specialnodidaktična priporočila področja/predmeta** vključuje tista didaktična priporočila, ki se navezujejo na področje/predmet kot celoto. Zajeti so didaktični pristopi in strategije, ki so posebej priporočeni in značilni za predmet glede na njegovo naravo in specifične.

Učni načrt posameznega predmeta je členjen na *teme*, vsaka tema pa se lahko nadalje členi na *skupine ciljev*.

- » Razdelka **Didaktična priporočila za temo** in **Didaktična priporočila za skupino ciljev** vključujeta konkretne in specifične napotke, ki se nanašajo na poučevanje določene teme oz. skupine ciljev znotraj teme. Na tem mestu so izpostavljene preverjene in učinkovite didaktične strategije za poučevanje posamezne teme ob upoštevanju značilnosti in vidikov znanja, starosti dijakov, predznanja, povezanosti znanja z drugimi predmeti/področji ipd. Na tej ravni so usmeritve lahko konkretizirane tudi s primeri izpeljave oz. učnimi scenariji.

Didaktična priporočila na ravni skupine ciljev zaokrožujeta razdelka **Priporočeni načini izkazovanja znanja** in **Opisni kriteriji**, ki vključujeta napotke za vrednotenje znanja (spremljanje, preverjanje, ocenjevanje) znotraj posamezne teme oz. skupine ciljev.

SPLOŠNA DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Učitelj si za uresničitev ciljev učnega načrta, kakovostno učenje ter optimalni psihofizični razvoj dijakov prizadeva zagotoviti varno in spodbudno učno okolje. V ta namen pri poučevanju uporablja raznolike

didaktične strategije, ki vključujejo učne oblike, metode, tehnike, učna sredstva in gradiva, s katerimi dijakom omogoča aktivno sodelovanje pri pouku, pa tudi samostojno učenje. Izbira jih premišljeno, glede na namen in naravo učnih ciljev ter glede na učne in druge, za učenje pomembne značilnosti posameznega dijaka, učne skupine ali oddelka.

Varno in spodbudno učno okolje učitelj zagotavlja tako, da:

- » spodbuja medsebojno sprejemanje, sodelovanje, čustveno in socialno podporo;
- » neguje vedoželjnost, spodbuja interes in motivacijo za učenje, podpira razvoj različnih talentov in potencialov;
- » dijake aktivno vključuje v načrtovanje učenja;
- » kakovostno poučuje in organizira samostojno učenje (individualno, v parih, skupinsko) ob različni stopnji vodenja in spodbujanja;
- » dijakom omogoča medsebojno izmenjavo znanja in izkušenj, podporo in sodelovanje;
- » prepozna in pri poučevanju upošteva predznanje, skupne in individualne učne, socialne, čustvene, (med)kulturne, telesne in druge potrebe dijakov;
- » dijakom postavlja ustrezno zahtevne učne izzive in si prizadeva za njihov napredek;
- » pri dijakih stalno preverja razumevanje, spodbuja ozaveščanje in usmerjanje procesa lastnega učenja;
- » proces poučevanja prilagaja ugotovitvam sprotne spremljanja in preverjanja dosežkov dijakov;
- » omogoča povezovanje ter nadgrajevanje znanja znotraj predmeta, med predmeti in predmetnimi področji;
- » poučuje in organizira samostojno učenje v različnih učnih okoljih (tudi virtualnih, zunaj učilnic), ob uporabi avtentičnih učnih virov in reševanju relevantnih življenjskih problemov in situacij;
- » ob doseganju predmetnih uresničuje tudi skupne cilje različnih področij (jezik, državljanstvo, kultura in umetnost; trajnostni razvoj; zdravje in dobrobit; digitalna kompetentnost; podjetnost).

Učitelj pri uresničevanju ciljev in standardov znanja učnega načrta dijakom omogoči prepoznavanje in razumevanje:

- » smisla oz. namena učenja (kaj se bodo učili in čemu);
- » uspešnosti lastnega učenja oz. napredka (kako in na temelju česa bodo vedeli, da so pri učenju uspešni in so dosegli cilj);
- » pomena različnih dokazov o učenju in znanju;
- » vloge povratne informacije za stalno izboljševanje ter krepitev občutka »zmorem«;
- » pomena medvrstniškega učenja in vrstniške povratne informacije.

Za doseganje celostnega in poglobljenega znanja učitelj načrtuje raznolike predmetne ali medpredmetne učne izzive, ki spodbujajo dijake k aktivnemu raziskovanju, preizkušanju, primerjanju, analiziranju, argumentiranju,

reševanju avtentičnih problemov, izmenjavi izkušenj in povratnih informacij. Ob tem nadgrajujejo znanje ter razvijajo ustvarjalnost, inovativnost, kritično mišljenje in druge prečne veščine. Zato učitelj, kadar je mogoče, izvaja projektni, problemski, raziskovalni, eksperimentalni, izkustveni ali praktični pouk in uporablja temu primerne učne metode, pripomočke, gradiva in digitalno tehnologijo.

Učitelj upošteva raznolike zmožnosti in potrebe dijakov v okviru notranje diferenciacije in individualizacije pouka ter personalizacije učenja s prilagoditvami, ki obsegajo:

- » učno okolje z izbiro ustreznih didaktičnih strategij, učnih dejavnosti in oblik;
- » obsežnost, zahtevnost in kompleksnost učnih ciljev;
- » raznovrstnost in tempo učenja;
- » načine izkazovanja znanja, pričakovane rezultate ali dosežke.

Učitelj smiselno upošteva načelo diferenciacije in individualizacije tudi pri načrtovanju domačega dela dijakov, ki naj bo osmišljeno in raznoliko, namenjeno utrjevanju znanja in pripravi na nadaljnje učenje.

Individualizacija pouka in personalizirano učenje sta pomembna za razvijanje talentov in potencialov nadarjenih dijakov. Še posebej pa sta pomembna za razvoj, uspešno učenje ter enakovredno in aktivno vključenost dijakov s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami, z učnimi težavami, dvojno izjemnih, priseljencev ter dijakov iz manj spodbudnega družinskega okolja. Z individualiziranimi pristopi preko inkluzivne poučevalne prakse učitelj odkriva in zmanjšuje ovire, ki dijakom iz teh skupin onemogočajo optimalno učenje, razvoj in izkazovanje znanja, ter uresničuje v individualiziranih programih in v drugih individualiziranih načrtih načrtovane prilagoditve vzgojno-izobraževalnega procesa za dijake iz specifičnih skupin.

SPLOŠNA PRIPOROČILA ZA VREDNOTENJE ZNANJA

Vrednotenje znanja razumemo kot ugotavljanje znanja dijakov skozi celoten učni proces, tako pri spremljanju in preverjanju (ugotavljanje predznanja in znanja dijaka na vseh stopnjah učenja), kot tudi pri ocenjevanju znanja.

V prvi fazi učitelj kontinuirano spremlja in podpira učenje, preverja znanje vsakega dijaka, mu nudi kakovostne povratne informacije in ob tem ustrezno prilagaja lastno poučevanje. Pred začetkom učnega procesa učitelj najprej aktivira in ugotavlja dijakovo predznanje in ugotovitve uporabi pri načrtovanju pouka. Med učnim procesom sproti preverja doseganje ciljev pouka in standardov znanja ter spremlja in ugotavlja napredek dijaka. V tej fazi učitelj znanja ne ocenjuje, pač pa na osnovi ugotovitev sproti prilagaja in izvaja dejavnosti v podporo in spodbudo učenju (npr. dodatne dejavnosti za utrjevanje znanja, prilagoditve načrtovanih dejavnosti in nalog glede na zmožnosti in potrebe posameznih dijakov ali skupine).

Učitelj pripomore k večji kakovosti pouka in učenja, tako da:

- » sistematično, kontinuirano in načrtno pridobiva informacije o tem, kako dijak dosega učne cilje in usvaja standarde znanja;
- » ugotavlja in spodbuja razvoj raznolikega znanja – ne le vsebinskega, temveč tudi procesnega (tj. spretnosti in veščin), spremlja in spodbuja pa tudi razvijanje odnosnega znanja;

- » spodbuja dijaka, da dosega cilje na različnih taksonomskih ravneh oz. izkazuje znanje na različnih ravneh zahtevnosti;
- » spodbuja uporabo znanja za reševanje problemov, sklepanje, analiziranje, vrednotenje, argumentiranje itn.;
- » je naravnani na ugotavljanje napredka in dosežkov, pri čemer razume, da so pomanjkljivosti in napake zlasti priložnosti za nadaljnje učenje;
- » ugotavlja in analizira dijakovo razumevanje ter odpravlja vzroke za nerazumevanje in napačne predstave;
- » dijaka spodbuja in ga vključuje v premisleke o namenih učenja in kriterijih uspešnosti, po katerih vrednoti lastno učno uspešnost (samovrednotenje) in uspešnost vrstnikov (vrstniško vrednotenje);
- » dijaku sproti podaja kakovostne povratne informacije, ki vključujejo usmeritve za nadaljnje učenje.

Ko so dejavnosti prve faze (spremljanje in preverjanje znanja) ustrezno izpeljane, sledi druga faza, ocenjevanje znanja. Pri tem učitelj dijaku omogoči, da lahko v čim večji meri izkaže usvojeno znanje. To doseže tako, da ocenjuje znanje na različne načine, ki jih je dijak spoznal v procesu učenja. Pri tem upošteva potrebe dijaka, ki za uspešno učenje in izkazovanje znanja potrebuje prilagoditve.

Učitelj lahko ocenjuje samo znanje, ki je v učnem načrtu določeno s standardi znanja. Predmet ocenjevanja znanja niso vsi učni cilji, saj vsak cilj nima z njim povezanega specifičnega standarda znanja. Učitelj ne ocenjuje stališč, vrednot, navad, socialnih in čustvenih veščin ipd., čeprav so te zajete v ciljnih učnega načrta in jih učitelj pri dijaku sistematično spodbuja, razvija in v okviru prve faze tudi spremlja.

Na podlagi standardov znanja in kriterijev uspešnosti učitelj, tudi v sodelovanju z drugimi učitelji, pripravi kriterije ocenjevanja in opisnike ter jih na ustrezen način predstavi dijaku. Če dijak v procesu učenja razume in uporablja kriterije uspešnosti, bo lažje razumel kriterije ocenjevanja. Ugotovitve o doseganju standardov znanja, ki temeljijo na kriterijih ocenjevanja in opisnikih, se izrazijo v obliki ocene.

Učitelj z raznolikimi načini ocenjevanja omogoči izkazovanje raznolikega znanja (védenje, spretnosti, veščine) na različnih ravneh. Zato poleg pisnih preizkusov znanja in ustnih odgovorov ocenjuje izdelke (pisne, likovne, tehnične, praktične in druge za predmet specifične) in izvedbo dejavnosti (govorne, gibalne, umetniške, eksperimentalne, praktične, multimedijske, demonstracije, nastope in druge za predmet specifične), s katerimi dijak izkaže svoje znanje.

SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA PODROČJA/PREDMETA

Oseminosemdeset tipk sodobnega klavirja ima svoje mesto celo v svetovnem dnevu klavirja, ki ga slavimo oseminosemdeseti dan v letu.

Učni načrt učitelja usmerja pri izboru učnih strategij oziroma k cilju usmerjenih učnih dejavnosti. Učitelj pri načrtovanju učnih ur izhaja iz:

- temeljnih didaktičnih načel (npr. načelo aktivnosti, načelo nazornosti, načelo strukturiranosti, sistematičnosti in postopnosti, načelo ekonomičnosti in racionalnosti pouka, načelo povezovanja teorije in prakse, načelo trajnosti znanja, načelo motivacije, načelo individualizacije pouka, načelo socializacije dijaka);
- dijakovih glasbenih sposobnosti, spretnosti in znanj, razvojnih značilnosti, individualnih potreb in interesov ter
- kulturne, umetniške in sporočilne vrednosti glasbe.

Poleg že uveljavljenih in preizkušenih didaktičnih strategij in metod v pouk vključuje inovativne tehnike, prožno uporablja različne učne oblike, uvaja nove didaktične postopke, učne metode in digitalne tehnologije. Pouk izvaja v spodbudnem učnem okolju, tako v razredu kot tudi zunaj njega. Obisk koncertov, plesnih prireditev in srečanja s plesnimi umetniki pomembno širijo plesna in glasbena znanja dijakov, spodbujajo kritično mišljenje in razvijajo estetsko vrednotenje.

Plesna in glasbena znanja prispevajo k razvoju ključne kompetence kulturna zavest in izražanje. Ob zavedanju slovenske glasbene in kulturne identitete, ki temelji na bogati zakladnici ljudske in umetne glasbe, dijaki širijo svoja znanja ter spoznavajo raznovrstnost in bogastvo glasbenih praks drugih kultur in narodov.

Zgradba učnega načrta

Cilji v učnem načrtu so oblikovani odprto in široko, kar učitelju omogoča avtonomijo pri izboru glasbenih vsebin ter njihovem prilagajanju razvojnim značilnostim, zmožnostim in interesom dijakov. Cilji se nadgrajujejo iz letnika v letnik, kar zagotavlja postopnost in kontinuiteto skozi celotno gimnazijsko vertikalo. Standardi znanja so izpeljani iz ciljev.

Posamezen letnik gimnazije predstavlja temo v učnem načrtu. Pod vsako temo (letnik) so nanizane skupine ciljev, zbrane pod svojim tematskim naslovom (npr. Tehnične in muzikalne prvine, Etude). V vsakem letniku gimnazije se uresničujejo vsi cilji vseh tematsko združenih skupin ciljev, načrtovanje teh ciljev pa naj bo uravnoteženo, z razvidno rdečo nitjo učnega procesa. Skozi daljše časovno obdobje učitelj načrtuje postopno uvajanje ciljev in njihovo nadgradnjo z novimi, pri čemer izhaja iz usvojenih znanj in spretnosti, pridobljenih v predhodnih letnikih.

S široko opredelitvijo pojmov (npr. skladbe različnih obdobij in značajev) se učitelju omogoča avtonomija pri izboru strokovnih terminov glede na izbor glasbenih vsebin in druge vsebine tematskega sklopa.

Učitelj se zaveda širine in kompleksnosti poučevanja klavirja. Prav tako se zaveda dijakovih morebitnih delikatnosti in nevrodivezitet ter upošteva družinske in socialne okoliščine ter dijakove medvrstniške odnose. Tako vseskozi ohranja spoštljivo in spodbudno naravnost, navdušenje nad glasbo, se dodatno vseživljenjsko izobražuje, spremlja koncertno dogajanje in vzdržuje svojo izvajalsko kondicijo.

Dijak skladno s svojimi psihofizičnimi zmogljivostmi in razvojem izraznih ter ustvarjalnih sposobnosti pri pouku klavirja razvija osnovna teoretična in praktična znanja ter veščine. Pri tem ozavešča in razvija motorične spretnosti, ritmične, bralne, muzikalne in ustvarjalne sposobnosti ter spoznava karakterne in stilne značilnosti skladb različnih obdobij. Uči se brati v violinskem in basovskem ključu, v dveh notnih sistemih hkrati. Ob

orientaciji na klaviaturi pridobiva osnove za izvajanje lažjih skladb. Upoštevati je treba, da imajo dijaki različne predispozicije, kljub temu pa se pri tem ne sme izpuščati temeljnega znanja, ki je nujno za obvladovanje izbranih skladb. Naloga učitelja je dijaku omogočiti optimalni celostni razvoj s tem, da ob spodbujanju naštetih sposobnosti in veščin skrbno upošteva raven njegovih intelektualnih, kognitivnih, nevroloških, socialnih in moralnih funkcij ter podpira njegovo fizično, čustveno, mentalno in socialno zdravje.

Bistvene prvine klavirskega pouka za baletnega plesalca so igranje po posluhu, raziskovanje skladb različnih slogov in izraznih možnosti, branje *a prima vista*. Širok nabor klavirskih začetnic in literature omogoča izbor del, ki bodo najbolj koristila posamezniku. Dobrodošla je tudi improvizacija, ki omogoča dijaku razvoj ustvarjalnih, slušnih in izraznih sposobnosti ter boljšo iznajdljivost v nepredvidljivih okoliščinah izvajalskih nastopov.

Dijak pri pouku klavirja krepi notranji sluh, glasbeno domišljijo in doživljanje, posluša kvaliteto zvoka in vrednoti svoje igranje. Ob tem ozavešča telesno držo, ravnoesje in prožnost gibov, sprošča morebitne odvečne napetosti ob igranju klavirja in uporablja osnovne elemente klavirske tehnike. Učitelj lahko v procesu pouka ob spoštovanju dijakove integritete in njegovi privolitvi tudi s fizičnim dotikom pomaga k ozaveščanju drže, učinkovitega gibanja in fizioloških procesov telesa ter k sproščanju morebitnih napetosti.

Učitelj omogoča dijaku soustvarjanje učnega procesa s ključnimi dejavniki: namera učenja, osebni cilji, kriteriji uspešnosti, zastavljanje vprašanj, samovrednotenje in medvrstniško vrednotenje. To vodi k aktivnejši vlogi dijakov v učnem procesu ter k celostnemu razvoju in trajnejšemu znanju. Dijak si ob učnem načrtu zastavlja kratko-, srednje- in dolgoročne cilje in namere, vrednoti svoje delo v povezavi z zastavljenimi cilji in je deležen kakovostnih in izčrpnih povratnih informacij predvsem od učitelja, prav tako pa tudi od drugih dijakov (ob nastopih ali drugih skupinskih projektih), vse to z namenom krepitev osebnostnega in umetniškega razvoja, veščin, znanja in nadgradnje dosežkov.

Učitelj prevzame odgovornost za izbiro ustreznega programa, s katerim se dijak predstavlja na nastopih.

Dijak razvija odgovornost za svoja znanja in spretnosti: v povezavi z učnim načrtom in standardi znanja oblikuje lastne cilje; razvija sposobnosti za načrtovanje učenja; usvaja in oblikuje strategije za doseganje zastavljenih ciljev; ob sistematični vadbi razvija delovne navade in odnos do dela; spremlja in samostojno vrednoti uspešnost svojega napredka v skladu z zastavljenimi cilji. Na nastopih predstavlja svoje ustvarjalne in poustvarjalne dosežke.

Pri vrednotenju znanja učitelj redno spremlja dijakov postopni razvoj in napredek, preverja njegovo moč dožemanja glasbe, raven znanja, sposobnosti in spretnosti. Dijaku zagotavlja izčrpne povratne informacije o njegovem delu in napredovanju. Sprotno temeljito vrednotenje znanja, sposobnosti in spretnosti zagotavlja celovito sliko o napredku in morebitnih težavah posameznega dijakov. Na tej osnovi pripravimo načrt nadaljnjega dela in oblikujemo učinkovite strategije za vadenje. Učitelj preverja znanje pri vsaki individualni uri pouka, na internih in javnih nastopih.

Učitelj učinkovito pripravlja dijaka na nastope; to vključuje tako tehnično, muzikalno in doživljajsko pripravljenost skladbe kot tudi psihofizično pripravo. Ob tem je pomemben tudi mentalni trening (zvočno, vizualno, fizično, miselno predstavljanje skladbe), kognitivno prestrukturiranje omejujočih misli, vizualizacija optimalnega nastopa, čustvena regulacija pred nastopom, med njim in po njem ter širok nabor dostopnih tehnik za optimalni nastop in doživljanje zanosa (*flowa*).

Dijak pridobiva verodostojne podatke iz knjižnih in drugih virov ter tehtno uporablja računalniške programe in mobilne aplikacije. Svoje znanje in splošno razgledanost širi z dostopanjem do spletnih informacij, kot so: YouTube, Spotify in podobni kanali za poslušanje glasbe. Priporočene vsebine, ki podpirajo in širijo njegovo glasbeno znanje in spretnosti, so: najrazličnejše tehnike dihanja, sproščanja, motivacije, vizualizacije, EFT (*emotional freedom technique*) in somatske prakse (Alexandrova tehnika, Feldenkraisova metoda, *Body-Mind Centering*, *Body Mapping*, Grindeajina tehnika ...). Slednje omogočajo tudi stabilno zdravstveno stanje in psihofizično kondicijo, učinkovito spoprijemanje s tremo in izvajalsko anksioznostjo ter pripravljajo na optimalne izvajalske nastope. Dijak uporablja možnosti avdio- in videosnemanja glasbenih izvedb med poukom, med procesi vadenja in na nastopih.

Individualizacija in formativno spremljanje znanja

Pri individualnem pouku klavirja za plesalce je individualizacija temeljni didaktični princip: učitelj cilje, vsebine, tempo in načine izkazovanja znanja sproti prilagaja posameznemu dijaku ter napredku, ugotovljenemu s formativnim spremljanjem (nameni učenja, jasni kriteriji uspešnosti, sprotna povratna informacija, samovrednotenje in vrstniška povratna informacija). Pojem diferenciacija smiselno uporabljamo v skupinskih kontekstih (klasični balet, sodobne plesne tehnike, ...), pri čemer učitelj v isti učni situaciji diferencira vloge, zahtevnost in podporo glede na različne zmožnosti dijakov. Učitelj s premišljenim izborom glasbenih vsebin prilagaja raven zahtevnosti dijakovim zmožnostim. Oblika individualnega pouka instrumenta še bolj podpira individualizacijo (ob podpori formativnega spremljanja). Učitelj načrtuje cilje tako, da spodbuja dijakovo samostojnost pri glasbenih dejavnostih izvajanje, poslušanje in ustvarjanje.

Glasbeni pouk, osredinjen na dijaka, od učitelja zahteva stalno didaktično ustvarjalnost pri oblikovanju učnega procesa, v katerem dijak postopoma prevzema odgovornost za lastno učenje in učne dosežke. Hkrati pri dijaku spodbuja sodelovalno učenje in timsko delo, pri katerem dijak praktično in teoretično raziskuje glasbo ter rešuje avtentične, problemske naloge.

Medpredmetno povezovanje

Velik pomen ima medpredmetno povezovanje, ki pomeni iskanje povezav predmeta z drugimi predmetnimi področji, sodelovanje učiteljev različnih predmetnih področij v učno-vzgojnih dejavnostih, vzajemno načrtovanje skupne ali sočasne obravnave sorodnih vsebin in podobno. Učitelj se povezuje z drugimi strokovnimi člani pedagoškega aktiva, sodeluje pri načrtovanju medpredmetnih povezav in ustvarjalno oblikuje izvajanje učnega procesa.

Dijak se ob vključevanju v skupne projekte navaja na medsebojno umetniško sodelovanje ter razvija sposobnosti komunikacije, ustvarjalnosti, samoiniciativnosti in podjetnosti. Večja prenosljivost znanja oblikuje tudi samostojnejšo osebnost, ki se lažje sooča z različnimi izzivi v stroki in življenju. Zmožnost povezovanja različnih znanj, uvidov in spretnosti pa hkrati prispeva k večji kulturni in etični zavesti ter osebnostni stabilnosti posameznika.

Dijak pred začetkom pouka poskrbi za higieno rok, nadalje z učiteljem preverita in poskrbita za dobro psihofizično počutje ter pripravljenost na učni proces.

Preverjanje in ocenjevanje znanja

Pod vsako skupino ciljev so nanizani široko zastavljeni cilji in standardi znanja, ki učitelju omogočajo avtonomijo. Iz ciljev, ki jih lahko objektivno preverimo, so izpeljani standardi. Standardi znanja se dosegajo z vzgojno-izobraževalnim delom v dejavnostih, ki se izvajajo v živo s prepletanjem ciljev, vsebin, metod in oblik dela. Pri doseganju kakovostne ravni standardov upoštevamo individualne značilnosti glasbenega razvoja dijakov.

S preverjanjem znanja učitelj spremlja dijakov razvoj in napredek v okviru vsake ure pouka ter na nastopih. Po preverjanju daje dijaku povratne informacije o njegovem napredku.

Individualni pouk instrumenta se ocenjuje z izvedbo izbranih glasbenih vsebin pri pouku in na nastopih.

Skupni cilji

Cilji predmeta podpirajo skupne cilje s področij jezika, državljanstva, kulture in umetnosti, trajnostnega razvoja, zdravja in dobrobiti, digitalne kompetentnosti in podjetnosti.

V okviru pouka dijak:

Jezik, državljanstvo, kultura in umetnost

- » spoznava (1.1.2.1) in uporablja strokovno terminologijo glasbenega jezika (1.1.2.2);
- » analizira različne glasbene zapise in drugo gradivo o glasbi (1.1.4.1);
- » razvija lastne sporazumevalne zmožnosti z nenasilno komunikacijo (1.1.5.1);
- » vzpostavlja odnos do umetnosti in ozavešča lastno doživljanje (1.3.1.1);
- » spoznava umetniške zvrsti, njihova izrazna sredstva in kulturnozgodovinski kontekst (1.3.2.1);
- » uživa ob ustvarjanju glasbe ter se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih (1.3.4.1);
- » svobodno izraža in uresničuje ustvarjalne ideje (1.3.4.2);
- » živi kulturo in umetnost kot vrednoto (1.3.5.1).

Trajnostni razvoj

- » s pomočjo glasbe prepoznava lastne vrednote v povezavi s trajnostnim razvojem (2.1.1.1);
- » gradi odgovoren odnos do naravnih sistemov (2.1.3.1);
- » kritično presoja informacije z vidika okolja, živih bitij in družbe ob upoštevanju različnih perspektiv (2.2.2.1);
- » sodeluje z drugimi pri ukrepanju za trajnostnost (2.4.2.1).

Zdravje in dobrobit

- » uravnava lastno doživljanje (3.1.2.1), razvija samozavest in samospoštovanje (3.1.2.2);

- » z glasbenimi dejavnostmi spodbuja lastno radovednost ^{SC} (3.1.4.1) in se sprošča ^{SC} (3.2.3.2);
- » se vključuje v gibalne dejavnosti ^{SC} (3.2.1.3), s katerimi vzpostavlja pozitiven odnos do gibanja ^{SC} (3.2.1.2) in spoznava ukrepe za ohranjanje zdravja ^{SC} (3.2.4.1);
- » razvija spretnost aktivnega poslušanja ^{SC} (3.3.2.1) in sodelovalne veščine ^{SC} (3.3.3.1).

Digitalna kompetentnost

- » pri iskanju informacij o glasbi ^{SC} (4.1.1.1), ustvarjanju, urejanju in deljenju v različnih formatih uporablja digitalno tehnologijo ^{SC} (4.2.1.1), ^{SC} (4.3.1.1), ^{SC} (4.3.2.1);
- » upravlja svojo digitalno identiteto ^{SC} (4.2.6.1);
- » prepoznava tehnične težave in jih skuša reševati ^{SC} (4.5.1.1).

Podjetnost

- » uporablja glasbeno znanje in izkušnje pri reševanju izzivov ^{SC} (5.1.2.1), ^{SC} (5.3.1.1);
- » vrednoti dosežke ustvarjanja in uspešnost pri doseganju zastavljenih ciljev ^{SC} (5.3.5.2);
- » uporablja pridobljeno glasbeno znanje v novih situacijah, npr. pri ustvarjanju ^{SC} (5.3.5.3).

Delo z dijaki z raznolikimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami

Učitelj z inkluzivno prakso prilagodi poučevanje, preverjanje in ocenjevanje znanja za nadarjene dijake, dijake z učnimi težavami, dijake s posebnimi potrebami, dijake priseljence in dijake iz manj spodbudnega družinskega okolja. Prilagaja vsebine, metode, oblike in pristope dela, čas ter rabo didaktičnih pripomočkov za doseganje ciljev in standardov znanj ali njihovo preseganje. Delo z dijaki z različnimi potrebami zahteva timsko delo, sodelovanje med učitelji, spremljevalci in drugimi strokovnjaki. Učitelj sproti evalvira učinkovitost prilagoditev in jih po potrebi spreminja glede na dijakov napredek.

Osnovno izhodišče za učiteljevo delo v prilagodljivem in vključujočem učnem okolju so spoštovanje ter upoštevanje različnosti, izvirnosti in individualnosti, pa tudi njegova lastna inkluzivna poučevalna praksa, saj so razlike med dijaki vse večje. Prilagodljivo in vključujoče učno okolje poudarja pomen koncepta vključevanja, ki temelji na dojemanju razreda kot skupnosti različnih in edinstvenih posameznikov ter zahteva prilagoditev vzgojno-izobraževalnega procesa, da ustreza potrebam vseh dijakov.

Literatura

Ahačič, K. (2025). *Ključni cilji po področjih skupnih ciljev* (Spletna izd.). Zavod RS za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/eohqiil>

Holcar, A., idr. (2016). *Formativno spremljanje v podporo učenju. Priročnik za učitelje in strokovne delavce*. Zavod RS za šolstvo.

Marentič Požarnik, B. (2021). *Psihologija učenja in pouka*. DZS.

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

1. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema zajema tehnične in muzikalne prvine, etude, baročne, predklasicistične in klasicistične skladbe, skladbe 19., 20. in 21. stoletja, skladbe slovenskih skladateljev, skladbe za branje *a prima vista*, vaje kadenc, harmonizacije melodij, transpozicije, improvizacije in lastne kompozicije. Bistvene prvine so igranje po posluhu, raziskovanje skladb različnih slogov in izraznih možnosti, branje *a prima vista*.

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- : spoznava osnovne psiho-fizične vaje za ogrevanje in raztezanje celega telesa ter za optimalno klavirsko igro in nastopanje;
 SC (3.2.1.1)
- : ozavešča držo telesa v ravnovesju in sprošča morebitne odvečne napetosti telesa pred igranjem in med njim;
 SC (3.2.3.2)
- : igra durove in molove 5-prstne pozicije v vseh tonalitetah;
- : igra durove in molove lestvice v eni oktavi, z vsako roko posebej in z obema rokama skupaj, z ustreznimi prstnimi redi;
- : igra durove in molove kvintakorde z obrati čez eno oktavo, malo razložitve in v sozvočju, z vsako roko posebej, z ustreznimi prstnimi redi in v povezavi s klavirsko literaturo;
- : spoznava osnovne elemente pianistične tehnike;
- : raziskuje različne artikulacije.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » obvlada 5-prstne pozicije;

- » zaigra durove in molove lestvice čez eno oktavo, z vsako roko posebej;
- » zaigra durove in molove kvintakorde z obrati čez eno oktavo, malo razložitev in v sozvočju, z vsako roko posebej;
- » izkaže osnovne elemente pianistične tehnike;
- » izvede različne artikulacije.

TERMINI

- lestvice
- akordi
- prstni redi
- pojmi za izražanje ritma, tempa, agogike, artikulacije in dinamike

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Dijak najprej obvlada koordinirano, enakomerno in tonsko izenačeno izvajanje 5-prstnih pozicij v vseh tonaliteta in z raznovrstnimi artikulacijami in šele zatem na enak način usvaja lestvice.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja in občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja;
- » s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev.

OPISNI KRITERIJI

Dijak izkaže enakomerno in tonsko izenačeno obvladovanje izbranih lestvic in akordov.

SKLADBE RAZLIČNIH OBDOBIJ IN ZNAČAJEV

CILJI

Dijak:

🟡: poje in igra po posluhu;

🔴 (3.1.5.1)

🟡: spoznava, ohranja, neguje ter oživlja tradicionalne pesmi in napeve različnih narodov, predvsem pa slovensko kulturno izročilo;

🔴 (1.3.2.1)

🟡: postopno usvoji branje in igranje iz dveh notnih sistemov hkrati;

🔴 (1.1.4.1)

🟡: seznanja se z izraznimi zmožnostmi glasbila, vključno z uporabo pedalov;

🟡: pozornost posveča tonu, fraziranju, koordinaciji leve in desne roke ter raznovrstni artikulaciji;

🟡: povezuje tehnične in glasbene prvine tako, da razvija občutek za natančen pulz, ritem, metrum ter občutljivost tonskega, melodičnega in harmonskega sluha;

🟡: spoznava skladbe, ki so primerne za razvoj različnih vrst tehnike ter ustrezajo dijakovim sposobnostim in predznanju;

🟡: se uči ustrezne izbire prstnih redov ob upoštevanju muzikalne izvedbe in fizičnih predispozicij roke;

🟡: spoznava lirične skladbe, ki predvidevajo dinamiko, agogiko, uporabo pedala, priložnost za izkazovanje avtentičnosti lastnega izraza;

🟡: spoznava skladbe obdobja od baroka do 21. stoletja.

🔴 (1.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» zapoje in igra po posluhu;

» zaigra tradicionalne pesmi in napeve različnih narodov ter slovensko kulturno izročilo;

» zna brati in igrati iz dveh notnih sistemov hkrati;

» izvede skladbe, ki so primerne za razvoj različnih vrst tehnike;

» izvede lirične skladbe;

» izvede skladbe obdobja od baroka do 21. stoletja.

TERMINI

- pojmi za izražanje pulza, ritma, metruma, tempa, agogike, artikulacije, fraziranja, dinamike in harmonije
- etuda ◦ tradicionalna pesem in napev

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Izbor skladb naj upošteva raznovrstnost tehničnih, muzikalnih in slogovnih prvin.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja in občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja;
- » s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev;
- » z nastopi, kjer dela izvaja na pamet.

OPISNI KRITERIJI

Ocenjujemo tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Ocena naj bo objektivna in odraz tega, kar je dijak dejansko izkazal med letom pri pouku in na nastopih.

SKLADBE A PRIMA VISTA, HARMONIZACIJA, OSNOVE IMPROVIZACIJE

CILJI

Dijak:

- bere kratke vaje a prima vista;
- transponira lažje tehnične vaje;
- v različnih tonalitetah raziskuje enostavne enoglasne fraze vprašanja in odgovora; samostojno, izmenjuje z učiteljem ali drugim dijakom;
- SC (1.3.4.1)
- po posluhu igra melodije slovenskih ljudskih pesmi v različnih tonalitetah in s spremljavo osnovnih tonov akordov;
- harmonizira ljudske pesmi in napeve z akordi glavnih stopenj (T, S, D7); z desno roko igra melodijo in z levo harmonizirano spremljavo;
- improvizira v dani 5-prstni poziciji ob spremljavi učitelja ali posnetka (Moj prijatelj klavir 1) ali lastni preprosti ostinatni spremljavi.
- SC (1.3.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » tekoče zaigra kratke vaje *a prima vista*;
- » zna transponirati lažje tehnične vaje;
- » izvede enostavne fraze vprašanja in odgovora;
- » po posluhu izvede slovenske ljudske pesmi s spremljavo osnovnih tonov akordov;
- » harmonizira ljudske pesmi in napeve z akordi glavnih stopenj (T, S, D7);
- » improvizira v 5-prstni poziciji ob spremljavi.

TERMINI

- harmonizacija ○ a prima vista ○ kadence ○ taktovski načini in ritmični vzorci v raznovrstnosti plesnih oblik
- fraze ○ improvizacija

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Dijaka spodbujamo, da z raziskovanjem klavirskega tona, melodij, harmonij in ritma razvija lastno ustvarjalnost in izraz.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja in občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja;
- » s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev;
- » z igranjem lastnih skladb ali improvizacij na nastopih.

OPISNI KRITERIJI

Ocenjujemo tehnično, ritmično in muzikalno obvladovanje harmonizacije. Ocena naj bo objektivna in odraz tega, kar je dijak dejansko izkazal med letom pri pouku in na nastopih.

2. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema zajema tehnične in muzikalne prvine, etude, baročne, predklasicistične in klasicistične skladbe, skladbe 19., 20. in 21. stoletja, skladbe slovenskih skladateljev, skladbe za branje *a prima vista*, vaje kadenc, harmonizacije melodij, transpozicije, improvizacije in lastne kompozicije. Bistvene prvine so igranje po posluhu, raziskovanje skladb različnih slogov in izraznih možnosti, branje *a prima vista*.

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- nadaljuje z učenjem psiho-fizičnih vaj za ogrevanje in raztezanje celega telesa ter za optimalno klavirsko igro in nastopanje;
- ozavešča držo telesa v ravnovesju in sprošča morebitne odvečne napetosti telesa pred igranjem in med njim;
- **SC** (3.2.3.2)
- igra durove in molove lestvice čez eno ali dve oktavi, vzporedno in v protipostopu, z ustreznimi prstnimi redi;
- igra malo razložitve in sozvočje durovih in molovih kvintakordov z obrati, čez eno ali dve oktavi, vzporedno, z ustreznimi prstnimi redi;
- usvaja osnovne elemente pianistične tehnike;
- raziskuje različne artikulacije;
- raziskuje vlogo zapestja kot dihalnega organa pianista v odnosu do različnih artikulacij in muzikalne izvedbe fraze.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra durove in molove lestvice čez eno oktavo, vzporedno in v protipostopu;

» zaigra durove in molove kvintakorde z obrati čez eno oktavo, vzporedno, razloženo in v sozvočju;

» izvede različne artikulacije.

TERMINI

◦ lestvice ◦ akordi ◦ prstni redi ◦ pojmi za izražanje ritma, tempa, agogike, artikulacije in dinamike

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Dijak tehnične vaje samostojno ustvarja in jih transponira.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

» Pri pouku – v prisotnosti učitelja in občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja;

» s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev.

OPISNI KRITERIJI

Dijak izkaže koordinirano, enakomerno in tonsko izenačeno obvladovanje izbranih lestvic in akordov.

ETUDE

CILJI

Dijak:

- igra etude in skladbe etudnega značaja, ki ustrezajo dijakovim sposobnostim in predznanju;
 SC (3.2.1.3)
- uporablja ustrezne prstne rede ob upoštevanju muzikalne izvedbe in fizičnih predispozicij roke;
- pozornost posveča kvaliteti tona, fraziranju, koordinaciji leve in desne roke, gibanju palca, rotaciji, raznovrstni artikulaciji;
- povezuje tehnične in glasbene prvine tako, da razvija občutek za natančen pulz, ritem, metrum ter občutljivost tonskega, melodičnega in harmonskega sluha.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izvede etude in skladbe etudnega značaja;
- » izbere ustrezne prstne rede ob upoštevanju muzikalne izvedbe in fizičnih predispozicij roke;
- » zna povezati tehnične in glasbene prvine.

TERMINI

◦ etuda ◦ pojmi za izražanje pulza, ritma, metruma, tempa, agogike, artikulacije, fraziranja, dinamike in harmonije

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja in občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja;
- » s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev;
- » z nastopi, kjer dela izvaja na pamet.

OPISNI KRITERIJI

Ocenjujemo tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih etud ali skladb etudnega značaja. Ocena naj bo objektivna in odraz tega, kar je dijak dejansko izkazal med letom pri pouku in na nastopih.

SKLADBE IZ OBDOBJA BAROKA, PREDKLASICIZMA IN KLASICIZMA

CILJI

Dijak:

- : spozna krajše plesne in druge miniaturne skladbe baročne, predklasicistične in klasicistične literature;
- : razvija občutek za ritem, metrum, pulz in tempo;
- : igra na pamet;
- SC (3.1.3.3)
- : spozna uporabo različnih vrst artikulacije ob sočasnem igranju dveh samostojnih linij.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » pozna krajše plesne in druge miniaturne skladbe baročne, predklasicistične in klasicistične literature;
- » uporabi različne vrste artikulacije ob sočasnem igranju dveh samostojnih linij;
- » zaigra skladbe.

TERMINI

◦ baročne, predklasicistične in klasicistične plesne in druge miniaturne glasbene oblike ◦ pojmi za izražanje pulza, ritma, metruma, tempa, agogike, artikulacije, dinamike, fraziranja, polifonije in harmonije

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Dijak spozna in primerja značilnosti posameznih plesov in drugih miniaturnih skladb različnih karakterjev.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja in občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja;
- » s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev;
- » z nastopi, kjer dela izvaja na pamet.

OPISNI KRITERIJI

Ocenjujemo tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Ocena naj bo objektivna in odraz tega, kar je dijak dejansko izkazal med letom pri pouku in na nastopih.

SKLADBE A PRIMA VISTA, HARMONIZACIJA, OSNOVE IMPROVIZACIJE

CILJI

Dijak:

- : bere kratke vaje a prima vista;
- : transponira lažje tehnične vaje;
- : v različnih tonalitetah raziskuje enostavne enoglasne fraze vprašanja in odgovora; samostojno, izmenjuje z učiteljem ali drugim dijakom;
- : po posluhu igra melodije slovenskih ljudskih pesmi v različnih tonalitetah in s spremljavo osnovnih tonov akordov;
- : harmonizira ljudske pesmi in napeve z akordi glavnih stopenj (T, S, D7). Z desno roko igra melodijo in z levo harmonizirano spremljavo;
- : improvizira v dani 5-prstni poziciji ob spremljavi učitelja ali posnetka (Moj prijatelj klavir 1) ali lastni preprosti ostinatni spremljavi;
- SC (1.3.4.1)
- I: ustvarja preproste digitalne vsebine;
- SC (4.3.2.1 | 4.3.3.1)
- I: s pomočjo glasbe prepozna lastne vrednote v povezavi s trajnostnim razvojem.
- SC (2.1.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » tekoče bere kratke vaje **a prima vista**;
- » zna transponirati lažje tehnične vaje;
- » izvede enostavne fraze vprašanja in odgovora;
- » po posluhu izvede slovenske ljudske pesmi s spremljavo osnovnih tonov akordov;
- » harmonizira ljudske pesmi in napeve z akordi glavnih stopenj (T, S, D7);
- » improvizira v 5-prstni poziciji ob spremljavi.

TERMINI

- a prima vista ◦ taktovski načini in ritmični vzorci v raznovrstnosti plesnih oblik ◦ kadence ◦ fraze
- harmonizacija ◦ improvizacija

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Dijaka spodbujamo, da z raziskovanjem klavirskega tona, melodij, harmonij in ritma razvija lastno ustvarjalnost in izraz.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja in občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja;
- » s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev;
- » z igranjem lastnih skladb ali improvizacij na nastopih.

OPISNI KRITERIJI

Ocenjujemo tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje branja dodeljene skladbe ali harmonizacije. Ocena naj bo objektivna in odraz tega, kar je dijak dejansko izkazal med letom pri pouku in na nastopih.

SKLADBE IZ OBDOBIJ OD ZGODNJE ROMANTIKE DO 21. STOLETJA

CILJI

Dijak:

○: nadgrajuje poznavanje tradicionalnih pesmi in napevov različnih narodov, predvsem pa slovenskega kulturnega izročila;

○: seznanja se z izraznimi zmožnostmi glasbila, vključno z uporabo pedalov;

○: pozornost posveča tonu, fraziranju, koordinaciji leve in desne roke ter raznovrstni artikulaciji;

SC (3.3.2.1)

○: razvija občutek za natančen pulz, ritem, metrum in tempo ter občutljivost tonskega, melodičnega in harmonskega sluha;

○: spoznava lirične skladbe, ki predvidevajo dinamiko, agogiko, uporabo pedala, priložnost za izkazovanje avtentičnosti lastnega izraza;

SC (1.1.2.1)

○: spoznava skladbe obdobja od zgodnje romantike do 21. stoletja;

SC (1.3.2.1)

○: spoznava in igra skladbe slovenskih avtorjev;

SC (1.3.5.1)

○: spoznava skladbe uveljavljenih filmskih skladateljev;

SC (4.3.3.1)

I: širi svoj glasbeni repertoar in razvija kulturno zavest, ki se kaže v odprtosti do raznolikosti skozi izvajanje in interpretacijo skladb iz različnih kultur.

SC (3.3.1.2 | 2.2.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» izvede tradicionalne pesmi in napeve različnih narodov;

» obvlada osnovne izrazne zmožnosti glasbila;

» ovrednoti kvaliteto tona, fraziranja, koordinacije in artikulacije;

» zna povezati tehnične in glasbene prvine;

» ovrednoti občutek za ritem, metrum, pulz in tempo;

- » izvede lirične skladbe;
- » izvede skladbe obdobj od zgodnje romantike do 21. stoletja;
- » izvede skladbe slovenskih avtorjev.

TERMINI

◦ tradicionalna pesem in napev ◦ slogovni in oblikovni pojmi glasbe 19., 20. in 21. stoletja ◦ pojmi za izražanje pulza, ritma, metruma, tempa, agogike, artikulacije, fraziranja, dinamike in harmonije

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja in občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja;
- » s polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev;
- » z nastopi, kjer dela izvaja na pamet.

OPISNI KRITERIJI

Ocenjujemo tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Ocena naj bo objektivna in odraz tega, kar je dijak dejansko izkazal med letom pri pouku in na nastopih.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

1. LETNIK

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE

Priporočena literatura:

- » Burnam, E. M.: A Dozen a Day, Pre-Practice Technical Exercises for the Piano, 1. zvezek.
- » Mark, T.: What Every Pianist Needs to Know about the Body, GIA Publications.

SKLADBE RAZLIČNIH OBDOBIJ IN ZNAČAJEV

Priporočena literatura:

- » Aaron, M.: Piano Course, Lessons, Grade 1 in 2.
- » Bartók, B.: Mikrokozmos, 1. zvezek.
- » Bastien, J.: Piano Basics Level 1.
- » Dekleva, I.: Po belih in črnih tipkah.
- » Emonts, F.: Evropska klavirska šola, 1. zvezek.
- » Faber, N., in Faber, R.: Adult Piano Adventures.
- » Gašperšič, E.: Mi muzikanti smo, veselo pojemo.
- » Gillock, W.: Accent on Gillock, Volume One in Volume Two.
- » Glavina, B.: Klavirske kratkice.
- » Gregl, L.: Najskladbice za klavir 1.
- » Hervé, C., in Pouillard, J.: Ma première année de piano, 101 Premières études.
- » Hradecky, E.: Dvoglasne klavirske miniature na eni strani.
- » Ivanuša, D.: Ljudske za klavir.
- » Kršić, J.: Početna škola za klavir.
- » Kvartič, E.: Klavirska začetnica, Skladbe za klavir 1, Slovenske klavirske skladbe za mladino 1.
- » Matz-Šaban: Osnovna škola za klavir.

- » Nikolajev, A.: Ruska klavirska šola, 1. zvezek.
- » Norton, C.: The Microjazz Collection.
- » Palmer, W. A., in Manus, M.: Alfred's Self-Teaching Adult Piano Course: The new, easy and fun way to teach yourself to play.
- » Pavčič, J.: Narodne pesmi 1.
- » Počivavšek, A.: Jan igra.
- » Pogačnik, J.: Slovenske narodne v kvintnem krogu.
- » Pucihar, I., in Pucihar, J.: Moj prijatelj klavir 1, 2, 3.
- » Quoniam, B.: Pianissimo 1, Pianissimo Etudes.
- » Ramade-Etchebarne, A.: Kids in Concert – 10 Piano Pieces for Children.
- » Thompson, J. S.: Easiest Piano Course, Part 1 in Part 2, John Thompson's Modern Course for the Piano, Grade 1.

SKLADBE A PRIMA VISTA, HARMONIZACIJA, OSNOVE IMPROVIZACIJE

Priporočena literatura:

A prima vista:

- » Pucihar, I., in Pucihar, J.: Moj prijatelj klavir *a prima vista*.
- » Harris, P.: Improve Your Sight-reading! Piano, Level 1, 2: A Progressive, Interactive Approach to Sight-reading, Faber Edition.
- » Skladbe klavirskih začetnic.

Kadence/harmonizacija/improvizacija:

- » Jager, M.: Improviziram ob klavirju 1;
- » Pogačnik, J.: Slovenske narodne v kvintnem krogu;

Pucihar, I., in Pucihar, J.: Moj prijatelj klavir 1 in 2, predlogi za improvizacijo.

2. LETNIK

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE

Priporočena literatura:

- » Burnam, E. M.: A Dozen a Day, Pre-Practice Technical Exercises for the Piano, 2. zvezek.
- » Mark, T.: What Every Pianist Needs to Know about the Body, GIA Publications.

ETUDE

Priporočena literatura:

- » Aaron, M.: Piano Course, Lessons, Grade 2.
- » Bartók, B.: Mikrokosmos, 1. zvezek.
- » Bastien, J.: Piano Basics Level 2 in 3.
- » Duvernoy, J. B.: Etude, op. 176.
- » Emonts, F.: Evropska klavirska šola, 2. zvezek.
- » Hervé, C., in Pouillard, J.: Ma deuxième année de piano; 101 Premières études, od št. 60 dalje.
- » Hradecky, E.: Dvoglasne klavirske miniature.
- » Kvartič, E.: Etude za klavir 1-2.
- » Nikolajev, A.: Ruska klavirska šola, 1. in 2. zvezek.
- » Quoniam, B.: Les études pianissimo.
- » Ramade-Etchebarne, A.: Kids in Concert – 10 Piano Pieces for Children.

SKLADBE IZ OBDOBJA BAROKA, PREDKLASICIZMA IN KLASICIZMA

Priporočena literatura:

- » Bradač, Z., in Hrašovec, S. (ur.): Male skladbe mojstrov od 17. do 19. stol., 1. zvezek.
- » Kvartič, E.: Skladbe za klavir 2.
- » Kunz, K.: 200 kratkih dvoglasnih kanonov, op. 14.
- » Nikolajev, A.: Ruska klavirska šola, 1. zvezek.
- » Nograšek, M.: 70 skladbic za klavir.
- » Quoniam, B.: Pianissimo 1 in 2.
- » Sarauer, A., in Křížková, D. (ur.): Easy Pieces of the 17th and 18th Centuries.
- » Sármai, J.: Répertoire for Music Schools, Piano 1, Editio Musica Budapest.

SKLADBE A PRIMA VISTA, HARMONIZACIJA, OSNOVE IMPROVIZACIJE

Priporočena literatura:

A prima vista:

- » Gregl, L.: Najskladbice za klavir 1.
- » Harris, P.: Improve Your Sight-reading! Piano, Level 2: A Progressive, Interactive Approach to Sight-reading, Faber Edition.

- » Skladbe klavirskih začetnic.

Kadence/harmonizacija/improvizacija:

- » Jager, M.: Improviziram ob klavirju 1.
- » Pogačnik, J.: Slovenske narodne v kvintnem krogu.
- » Pucihar, I., in Pucihar, J.: Moj prijatelj klavir 2 in 3, predlogi za improvizacijo.

SKLADBE IZ OBDOBIJ OD ZGODNJE ROMANTIKE DO 21. STOLETJA

Priporočena literatura:

- » Aaron, M.: Piano Course, Lessons, Grade 2.
- » Bartók, B.: Mikrokozmos, 1. zvezek.
- » Bastien, J.: Piano Basics Level 2, Classic Themes by Masters.
- » Davidsson, E.: Der fröhliche Dudelsack, Fivers, 15 Short Piano Pieces.
- » Faber, N., in Faber, R.: Adult Piano Adventures.
- » Gašperšič, E.: Mi muzikanti smo, veselo pojemo.
- » Gillock, W.: Accent on Gillock, Volume 3, 24 Lyric Preludes in Romantic Style.
- » Glavina, B.: Klavirske kratkice.
- » Hervé, C., in Pouillard, J.: Ma deuxième année de piano.
- » Hisaishi, J.: Ghibli Best Stories.
- » Hradecky, E.: Dvoglasne klavirske miniature.
- » Kabalevski, D.: 24 skladbic za otroke, op. 39.
- » Kvartič, E.: Skladbe za klavir 1 in 2, Slovenske klavirske skladbe za mladino 1.
- » Kamplet, R.: 12 skladb za klavir.
- » Nikolajev, A.: Ruska klavirska šola, 1. zvezek.
- » Nograšek, M.: 70 skladbic za klavir.
- » Norton, C.: The Microjazz Collection.
- » Palmer, W. A., in Manus, M.: Self-Teaching Adult Piano Course.
- » Pavčič, J.: Narodne pesmi.
- » Pogačnik, J.: Slovenske narodne v kvintnem krogu.
- » Quoniam, B.: Pianissimo 1 in 2.
- » Ramade-Etchebarne, A.: Kids in Concert – 10 Piano Pieces for Children.

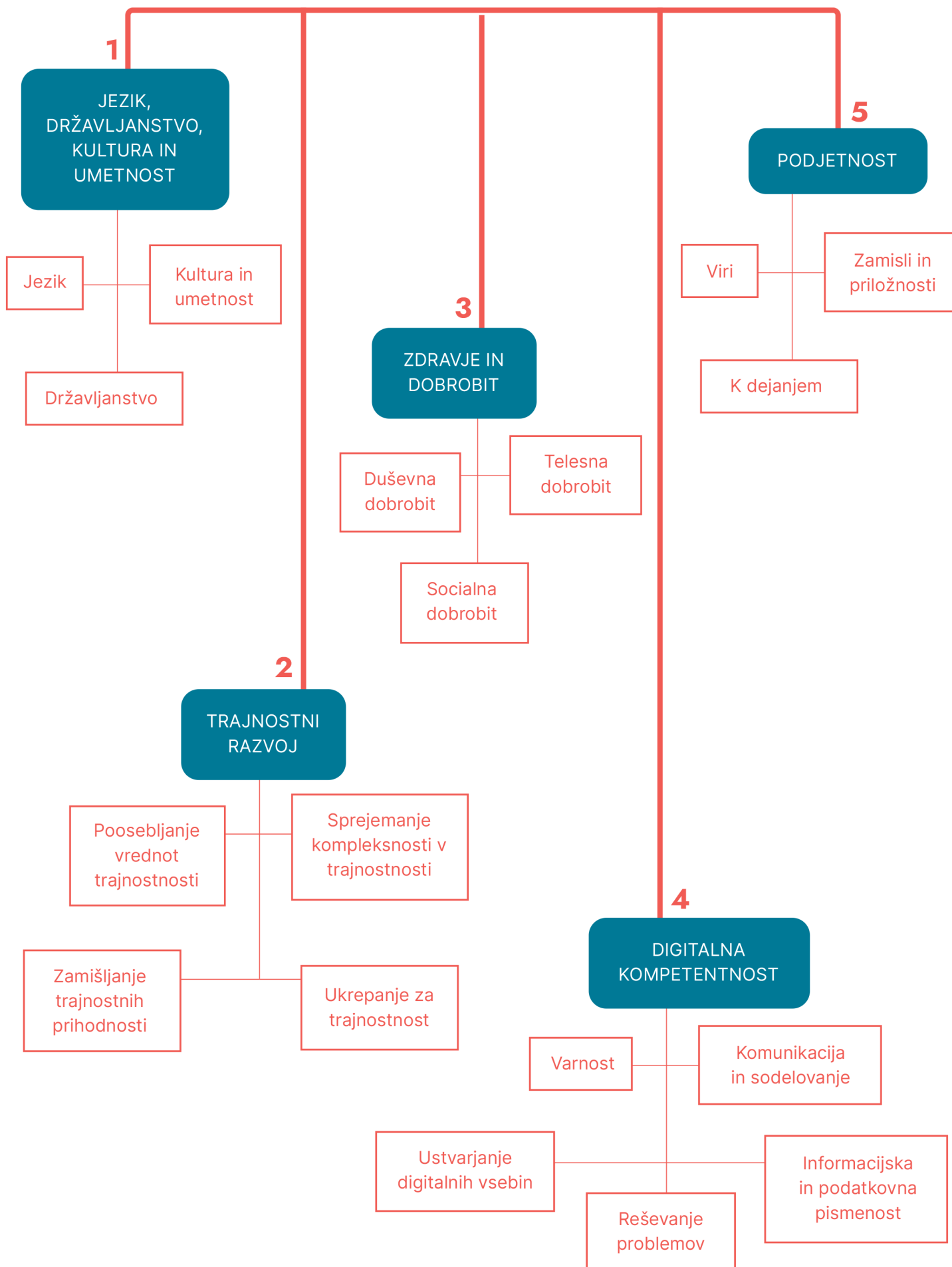
- » Rowley, A.: Pet miniaturnih preludijev in fug.
- » Sármai, J.: Répertoire for Music Schools, Piano 1, Editio Musica Budapest.
- » Škerjanc, L. M.: 24 diatoničnih preludijev.
- » Thompson, J.: John Thompson's Modern Course for the Piano, Grade 1 in 2.
- » Tomc, M.: Za mlade pianiste.
- » Tortora, G.: Furlanski gradovi – 12 etud za klavir (Castelli friulani – 12 studi per pianoforte).
- » Vinciguerra, R.: Barvni preludiji (I Preludii Colorati).
- » Williams, J.: Harry Potter.
- » Zimmer, H.: Pirati s Karibov.

PRILOGE

KLJUČNI CILJI PO PODROČJIH SKUPNIH CILJEV

1 /// JEZIK, DRŽAVLJANSTVO, KULTURA IN UMETNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

1.1 JEZIK

1.1.1 Strokovna besedila	1.1.1.1 Pri posameznih predmetih razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.).
1.1.2 Strokovni jezik	1.1.2.1 Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije; torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. 1.1.2.2 Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno ter pisno raven svojega strokovnega jezika.
1.1.3 Univerzalni opis jezika kot sistema	(pri vseh predmetih:) 1.1.3.1 Se zaveda podobnosti ter razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (pri vseh jezikovnih predmetih:) 1.1.3.2 Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.
1.1.4 Razumevanje pomena branja	1.1.4.1 Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
1.1.5 Jezik in nenasilna komunikacija	1.1.5.1 Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

1.2 DRŽAVLJANSTVO

1.2.1 Poznavanje in privzemanje človekovih pravic ter dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnov državljanske etike	1.2.1.1 Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot ter etike. 1.2.1.2 Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. 1.2.1.3 Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. 1.2.1.4 Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). 1.2.1.5 Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
1.2.2 Etična refleksija	1.2.2.1 Spozna, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. 1.2.2.2 Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnost, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
1.2.3 Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	1.2.3.1 Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. 1.2.3.2 Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnosti za lastnodobrobit in dobrobit drugih.
1.2.4 Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	1.2.4.1 Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
1.2.5 Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	1.2.5.1 Uporabi znanja vsakega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.

1.3 KULTURA IN UMETNOST

1.3.1 Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	1.3.1.1 Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega itd.).
1.3.2 Raziskovanje in spoznavanje kulture ter umetnosti	1.3.2.1 Raziskuje in spozna kulturo, umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
1.3.3 Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	1.3.3.1 Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
1.3.4 Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	1.3.4.1 Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. 1.3.4.2 V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
1.3.5 Živi kulturo in umetnost	1.3.5.1 Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

2 /// TRAJNOSTNI RAZVOJ

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI

2.1.1 Vrednotenje trajnostnosti	2.1.1.1 Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo glede na svoje trenutne zmožnosti ter družbeni položaj.
2.1.2 Podpiranje pravičnosti	2.1.2.1 Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
2.1.3 Promoviranje narave	2.1.3.1 Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi ter družbenimi sistemi.

2.2 SPREJEMANJE KOMPLEKSNOSTI V TRAJNOSTNOSTI

2.2.1 Sistemsko mišljenje	2.2.1.1 K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. 2.2.1.2 Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.2.2 Kritično mišljenje	2.2.2.1 Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogoje z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
2.2.3 Formuliranje problema	2.2.3.1 Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.

2.3 ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI

2.3.1 Pismenost za prihodnost	2.3.1.1 Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume ter vrednoti možne, verjetne in želene trajnostne prihodnosti (scenarije). 2.3.1.2 Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti.
2.3.2 Prilagodljivost	2.3.2.1 V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
2.3.3 Raziskovalno mišljenje	2.3.3.1 Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

2.4 UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST

2.4.1 Politična angažiranost	2.4.1.1 Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.4.2 Kolektivno ukrepanje	2.4.2.1 Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
2.4.3 Individualna iniciativa	2.4.3.1 Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni ter politični ravni.

3 /// ZDRAVJE IN DOBROBIT

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

3.1 DUŠEVNA DOBROBIT

3.1.1 Samozavedanje	3.1.1.1 Zaznava in prepoznavna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) ter lastno vedenje. 3.1.1.2 Skozi izkušnje razume povezanost različnih vidikov lastnega doživljanja (telesni občutki, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
3.1.2 Samouravnavanje	3.1.2.1 Uravnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). 3.1.2.2 Razvija samozaupanje in samospoštovanje. 3.1.2.3 Se učinkovito spoprijema z negotovostjo in kompleksnostjo. 3.1.2.4 Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
3.1.3 Postavljanje ciljev	3.1.3.1 Prepoznavna lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). 3.1.3.2 Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. 3.1.3.3 Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
3.1.4 Prožen način razmišljanja	3.1.4.1 Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. 3.1.4.2 Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
3.1.5 Odgovornost in avtonomija	3.1.5.1 Krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

3.2 TELESNA DOBROBIT

3.2.1 Gibanje in sedenje	3.2.1.1 Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. 3.2.1.2 Razvija pozitiven odnos do gibanja. 3.2.1.3 Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi tiste, ki razbremenijo naporen vsakdan. 3.2.1.4 Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
3.2.2 Prehrana in prehranjevanje	3.2.2.1 Razume pomen uravnotežene prehrane. 3.2.2.2 Razvija navade zdravega prehranjevanja. 3.2.2.3 Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
3.2.3 Sprostitev in počitek	3.2.3.1 Razume pomen počitka in sprostitve po miselnem ali telesnem naporu. 3.2.3.2 Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. 3.2.3.3 Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
3.2.4 Varnost	3.2.4.1 Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. 3.2.4.2 Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
3.2.5 Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	3.2.5.1 Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.

3.3 SOCIALNA DOBROBIT

3.3.1 Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	3.3.1.1 Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. 3.3.1.2 Zaveda se in prepoznava raznolikosti v ožjem (oddelek, vrstniki, družina) in širšem okolju (šola, lokalna skupnost, družba).
3.3.2 Komunikacijske spretnosti	3.3.2.1 Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja interesa in skrbi za druge.
3.3.3 Sodelovanje in reševanje konfliktov	3.3.3.1 Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih. 3.3.3.2 Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.
3.3.4 Empatija	3.3.4.1 Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. 3.3.4.2 Prepoznavna meje med doživljanjem sebe in drugega. 3.3.4.3 Uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
3.3.5 Prosocialno vedenje	3.3.5.1 Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. 3.3.5.2 Prepoznavna lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. 3.3.5.3 Krepi družbeno odgovornost.

4 /// DIGITALNA KOMPETENTNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMACIJSKA IN PODATKOVNA PISMENOST

4.1.1 Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij ter digitalnih vsebin	4.1.1.1 Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.
4.1.2 Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.2.1 Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.
4.1.3 Upravljanje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.3.1 Podatke zbira, obdeluje, prikazuje in shranjuje na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB itd.), tako da jih zna kasneje tudi najti.

4.2 KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

4.2.1 Interakcija z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.1.1 Sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.
4.2.2 Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.2.1 Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov ter avtorstva.
4.2.3 Državljsko udejstvovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.3.1 Išče in uporablja portale za udejstvovanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese, s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
4.2.4 Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.4.1 Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
4.2.5 Spletni bonton	4.2.5.1 Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini.
4.2.6 Upravljanje digitalne identitete	4.2.6.1 Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih.

4.3 USTVARJANJE DIGITALNIH VSEBIN

4.3.1 Razvoj digitalnih vsebin	4.3.1.1 Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih.
4.3.2 Umeščanje in poustvarjanje digitalnih vsebin	4.3.2.1 Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
4.3.3 Avtorske pravice in licence	4.3.3.1 Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
4.3.4 Programiranje	4.3.4.1 Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.

4.4 VARNOST

4.4.1 Varovanje naprav	4.4.1.1 Deluje samozaščitno; svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
4.4.2 Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	4.4.2.1 Varuje osebne podatke in podatke drugih ter prepoznava zaupanja vredne ponudnike digitalnih storitev.
4.4.3 Varovanje zdravja in dobrobiti	4.4.3.1 Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo, skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
4.4.4 Varovanje okolja	4.4.4.1 Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje.

4.5 REŠEVANJE PROBLEMOV

4.5.1 Reševanje tehničnih težav	4.5.1.1 Prepozna tehnične težave pri delu z napravami ali digitalnimi okolji ter jih rešuje.
4.5.2 Prepoznavanje potreb in opredelitev tehnoloških odzivov	4.5.2.1 Prepoznava in ocenjuje potrebe, izbira ter uporablja digitalna orodja in jih prilagaja lastnim potrebam.
4.5.3 Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	4.5.3.1 S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter izdelkih.
4.5.4 Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	4.5.4.1 Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje ter pri tem podpira tudi druge.

5.1 ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

5.1.1 Odkrivanje priložnosti	5.1.1.1 Prepoznavava avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednost zase in za druge.
5.1.2 Ustvarjalnost in inovativnost	5.1.2.1 Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev.
	5.1.2.2 Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
5.1.3 Vizija	5.1.3.1 Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
5.1.4 Vrednotenje zamisli	5.1.4.1 Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobrobiti za druge in izbere ustrezno rešitev.
5.1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	5.1.5.1 Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev ter ravnanj na skupnost in okolje.

5.2 VIRI

5.2.1 Samozavedanje in samoučinkovitost	5.2.1.1 Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
5.2.2 Motiviranost in vztrajnost	5.2.2.1 Je pozitivno naravnani, samozavesten in osredotočen na proces reševanja izziva.
	5.2.2.2 Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
5.2.3 Vključevanje virov	5.2.3.1 Pridobi podatke in sredstva (materialna, nematerialna in digitalna), potrebne za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, pri čemer upošteva učinkovito izrabo lastnega časa in finančnih sredstev.
5.2.4 Vključevanje človeških virov	5.2.4.1 Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog.
	5.2.4.2 Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjak itd.) ali strokovne skupnosti.
	5.2.4.3 Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
5.2.5 Finančna pismenost	5.2.5.1 V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju).
	5.2.5.2 Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost).
	5.2.5.3 Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

5.3 K DEJANJEM

5.3.1 Prevzemanje pobude	5.3.1.1 Spodbuja in sodeluje pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
5.3.2 Načrtovanje in upravljanje	5.3.2.1 V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt.
	5.3.2.2 Prilagaja se nepredvidenim spremembam.
5.3.3 Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	5.3.3.1 Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnanoostjo in ciljem, da jih uspešno razreši.
	5.3.3.2 Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
5.3.4 Sodelovanje	5.3.4.1 Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami.
	5.3.4.2 Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
5.3.5 Izkusveno učenje	5.3.5.1 Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev.
	5.3.5.2 Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje.
	5.3.5.3 Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah.
	5.3.5.4 Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.